

החלטת טראמפ נגד האחים המוסלמים היא רק ההתחלה: כעת נגמרו התירוצים

written by אלי קלוטשטיין | 25.11.2025

החלטתו של נשיא ארה"ב דונלד טראמפ הלילה (ג') להוציא לדרך תהליך של הגדרת חלקים מתנועת האחים המוסלמים כארגון טרור היא אבן דרך חשובה במאבק בקיצוניות המוסלמית שמאיימת על העולם המערבי. עם זאת, מדובר בצעד שהוא רק התחלת התהליך, ולא סופו.

בניגוד אולי לציפיות מוקדמות, ובין היתר גם בשל הגדרות משפטיות פנימיות של ארה"ב, לא מדובר בהוראה נשיאותית בדבר הגדרה כוללת וגורפת להוצאה של האחים המוסלמים אל מחוץ לחוק וסיווגם בארה"ב כארגון טרור. במקום זאת פרסם הנשיא הנחיה הדרגתית, שתובא לבחינה של משרדי הממשל הרלוונטיים בארה"ב, ותוביל לבסוף להטלת עיצומים שונים על הארגון ושלוחותיו בארצות שונות, תוך הכרזה עליהם כישויות טרור.

עם זאת, גורמים בימין האמריקני שדחפו את המהלך בשנים האחרונות כבר הביעו את אכזבתם מהצו של טראמפ, בין היתר משום שמימושו יחל בפועל רק בעוד כחודשיים וחצי. בנוסף, לפי שעה ההגדרה מתרכזת רק בענפים של האחים המוסלמים בירדן, בלבנון ובמצרים. לטענת אותם גורמי ימין, קטאר וטורקיה ¹ שתי מדינות שלמנהיגיהן יש קשרים עם התנועה, אך במקביל גם מצויות ביחסים מיוחדים עם האמריקנים, וטראמפ בפרט ² הצליחו לרכז את ההכרזה ולהוציא ממנה את ענפי התנועה שבשטחן.

ובכל זאת, יש להוראה של הנשיא טראמפ גם השלכות משמעותיות מאוד. חשיבותה הראשונה היא בהכרה האמריקנית בתפקיד ששיחקו ענפי האחים המוסלמים בתמיכה בחמאס, כולל סיוע כלכלי וחומרי. בהוראה גם ניתנה הכרה לכך ששלוחות של התנועה מלבנון שיגרו רקטות על ישראל אחרי 7 באוקטובר, וכן לקריאות של בכירים מצרים למתקפות על ישראל וארה"ב. להכרזה האמריקנית הזו יש חשיבות סמלית גדולה בכך שהאחים המוסלמים מסייעים לטרור, ועל כן היא עונה על אינטרס ישראלי ברור להפליל את התנועה הזאת, שהיא ערש מולדתו של חמאס.

הצו הנשיאותי גם מיישר קו עם גורמים נוספים באזור, כגון ערב הסעודית, מצרים, ירדן ואיחוד האמירויות, שהוציאו את האחים המוסלמים מחוץ לחוק. החבירה למהלך של משטרים אלה תוכל להקל על הלחץ עליהם ועל חששם מפני התבססות התנועה בארה"ב ובאזור, אחרי שגם האמריקנים נוספו לגורמים שמצרים את צעדיה. בסופו של התהליך עשויה להיות להצהרה תועלת מעשית בהרחקת גורמים שליליים מהזירה האזורית ובקידום תהליכי הנורמליזציה וטיוב היחסים של מדינות ערב עם ישראל.

החלטתו של הנשיא חשובה גם בשל הקביעה הערכית והגדרת סדר היום האמריקני סביב הנושא

הזה, אחרי שנים רבות שבהן ממשלים בווינגטון [?] כולל בכהונתו הראשונה של טראמפ [?] שקלו את הסוגיה ולא הניעו אותה לפעולה. היא קיבלה דחיפה גם מדו"ח שפרסם בארה"ב בשבוע שעבר מכון מחקר שהדגים כיצד התנועה ניצלה את המוסדות הדמוקרטיים במשך עשרות שנים כדי להרחיב את השפעתה בארה"ב ולבסס אידיאולוגיה אסלאמיסטית המתנגדת לרוח האמריקנית, תוך שימוש בחירויות שמעניקה לה המדינה.

כעת התהליך סוף-סוף יוצא לדרך, ואף שבשלב זה הוא חלקי [?] אולי בהמשך ניתן יהיה להרחיב אותו. יתרונו הוא שבתור התחלה הוא נדרש לסניפים המסוכנים ביותר של האחים המוסלמים ומטפל בהם, תוך היצמדות לאמות מידה פרטניות לצורך הגדרתם כארגוני טרור. אם הביצוע יוכיח את עצמו, הוא יוכל להוות דוגמה להמשך פעולות נוספות נגד התנועה ביתר רחבי מדינות העולם, ולהחלת אותם קריטריונים גם עליהם.

כמו כן, העלאת הסוגיה לסדר היום הלאומי בארה"ב כבר דוחפת יוזמות מקומיות נגד האחים המוסלמים. מושל טקסס הרפובליקני, גרג אבוט, הכריז בשבוע שעבר על תהליך של הכרה בתנועה כארגון טרור ברמה המדינתית [?] ויכול להיות שאחרים יבואו בעקבותיו.

בדומה לסוגיה האיראנית והעיצומים על טהרן, גם במקרה הזה המבחן של האמריקנים יהיה ביישום ההכרזה. לא די בהגדרה עצמה, אף שהיא עלולה ליצור "השפעה מצננת" על חברות בעולם שירצו לעשות עסקים עם גורמים המקורבים לאחים המוסלמים. יש לקדם גם את עיצומים נושכים על התנועה ואת אכיפתם כדי לפגוע בהתארגנות שמבקשות את דמם של תושבי המדינה ולסכל את פעילותם. ישראל צריכה לעמוד כאן עם האצבע על הדופק, להתמיד בשיח עם האמריקנים על הסוגיה, ולוודא שהיא יוצאת מהכוח אל הפועל.

הצורך לאיזון בישראל

האחים המוסלמים הם תנועת האם של חמאס, וגם בארץ אחד הענפים שלה, הפלג הצפוני של התנועה האסלאמית, פעל להסית נגד ישראל ואזרחיה. ב-2015 הוכרז בישראל פלג זה, בראשות השייח' ראא'ד סלאח, כהתאחדות לא מותרת, וגם סלאח עצמו נידון כמה פעמים לתקופות מאסר בשל הסתה ותמיכה בטרור. ראש הממשלה בנימין נתניהו הכריז השבוע כי יקדם מהלך להשלמת ההגדרה של התנועה כולה בישראל כהתארגנות לא חוקית.

ואכן, יש לעודד את הרשויות בישראל לפעול להשלמת הגדרת האחים המוסלמים כהתאחדות לא מותרת, לא להסתפק רק בדיבורים וללכת בעקבות מדינות האזור האחרות שכבר פעלו באופן זה. הרי כיום נוצר מצב אבסורדי שבו מדינות כגון ירדן, מצרים וערב הסעודית מגדירות את האחים המוסלמים כארגון טרור, בעוד שבשראל פעילותה מותרת, גם אם באופן חלקי.

יש בכך כמובן מורכבות פוליטית, משום שחלק מתומכי התנועה מתמודדים בבחירות ומייצגים בכנסת את הציבור הערבי. הזכות להתמודד ולייצג בכנסת ציבורים שונים באופן לגיטימי היא כמובן יסודית בדמוקרטיה הישראלית, אך בה בעת לא ניתן לאפשר ניצול של התהליך

הדמוקרטי כדי לספק משאבים ולגיטימיות לתנועה עם רקורד בעייתי באזור וגם בארץ. צריך למצוא את האיזון הנכון בין הרחקת אישים התומכים באופן פעיל בטרור מעמדות השפעה ציבוריות, ובה בעת ולאפשר לציבור הערבי לבחור בדמויות לגיטימיות מקרבו שאכן ידאגו בצרכיו.

העיקר הוא שאסור עוד לעכב את התהליך, לדחוק אותו לקרן זווית ולא להתמודד איתו בשל מורכבותו. מדינת ישראל נאלצה להתעורר למציאות שלא ציפתה לה במתקפת 7 באוקטובר, להישיר מבט אל הסכנות, ולייצר להם פתרונות. סוגיית האחים המוסלמים היא ביטוי של אחת הסכנות הללו, ועד כה ישראל לא הביאה את עצמה להתמודד איתה.

כעת נגמרו לנו התירוצים. תהיה זו איוולת להיראות צדיקים יותר מהאמריקנים בסוגיה זו, ולהניח להיסוסים לעמוד בדרכנו לבסס אינטרסים חשובים. אסור להזניח את המשימה החשובה הזאת, וברוח לקחי מתקפת חמאס יש לטפל בה ביסודיות ובנחישות ^[1] למען עתידנו וביטחוננו.

פורסם בישראל היום, בתאריך 25 בנובמבר, 2025.